

Таким чином, облікова політика є важливим інструментом для управління ризиками на сільськогосподарських підприємствах. Вона дозволяє підприємству ефективно організувати облік, забезпечити точну оцінку активів і зобов'язань, а також сприяє мінімізації ризиків, пов'язаних із змінами в ринкових і економічних умовах. Правильне формулювання та дотримання облікової політики є основою для забезпечення стабільності та фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств, що дає змогу їм успішно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та досягати фінансового добробуту.

Список використаних джерел

1. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Дубініна М.В., Боєва О.В. Формування облікової політики сільськогосподарських підприємств / М.В. Дубініна, О.В. Боєва // Облік і фінанси. – 2014. – № 4(66). – С. 17–23.
3. Дерев'янка С. Формування облікової політики на підприємстві / С. Дерев'янка // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2007. – № 12. – С. 2–10.
4. Васільєва Л.М. Сутність облікової політики, її значення і вимоги, які до неї пред'являються: [Електронний ресурс] / Л.М. Васільєва // Ефективна економіка. – 2013. – № 6. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>

Abstract: *The role of accounting policy in risk management of an agricultural enterprise is studied, in particular, its impact on the efficiency of accounting, valuation of assets and liabilities, as well as on minimizing financial losses in the event of changes in economic and natural conditions. It is noted that the correct formulation of accounting policy is key to the adaptation of the enterprise to risks associated with fluctuations in market prices, changes in legislation and environmental factors. It is determined that proper accounting policy contributes to the stability of the financial condition of the enterprise and effective risk management in the agricultural sector.*

Key words: *accounting policy, risk management, agricultural enterprise, asset valuation, financial stability.*

Науковий керівник:

Усикова О.М.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування*

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 657.47

Методика оцінка незавершеного виробництва в аграрних підприємствах

Солонець Антон

Здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Розглянуто методiku оцінки незавершеного виробництва в аграрних підприємствах, зокрема особливості обліку витрат та розподілу загальновиробничих витрат. Проаналізовано підходи до оцінки біологічних активів і сільськогосподарської продукції рослинного походження, що впливають на фінансову звітність підприємств. Окреслено актуальні проблеми методології оцінки та запропоновано можливі шляхи її вдосконалення.

Ключові слова: незавершене виробництво, аграрні підприємства, облік витрат, сільськогосподарська продукція, фінансова звітність, методи оцінки.

Оцінка незавершеного виробництва в аграрних підприємствах є важливим аспектом бухгалтерського обліку, що впливає на достовірність фінансової звітності та ефективність управлінських рішень. Згідно з П(С)БО 9 "Запаси", незавершене виробництво включає витрати на виконання незакінчених робіт (послуг), щодо яких підприємством ще не визнано доходу.

У практиці аграрних підприємств застосовуються різні методи оцінки незавершеного виробництва. Один із них — оцінка за плановою (нормативною) виробничою собівартістю, яка використовується, якщо підприємство застосовує метод обліку за нормативними витратами. Цей підхід передбачає використання встановлених норм витрат на одиницю продукції, що дозволяє стандартизувати процес оцінки та спростити облік.

Іншим підходом є оцінка за фактичною собівартістю, яка враховує реальні витрати, понесені на виробництво до певного моменту. Цей метод забезпечує більш точне відображення витрат, але може бути складнішим у застосуванні через необхідність детального обліку всіх витрат. Крім того, в аграрних підприємствах важливо враховувати специфіку біологічних активів, які можуть змінювати свою вартість залежно від біологічних та ринкових факторів. Відповідно до П(С)БО 30 "Біологічні активи", такі активи оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням очікуваних витрат на продаж.

Вибір методики оцінки незавершеного виробництва впливає на фінансові показники підприємства, зокрема на рівень податкового навантаження. Неправильна оцінка може призвести до викривлення фінансової звітності та, як наслідок, до прийняття неефективних управлінських рішень. Тому аграрним підприємствам рекомендується ретельно підходити до вибору методів оцінки, враховуючи специфіку своєї діяльності та дотримуючись чинних нормативно-правових актів.

Крім традиційних методів оцінки незавершеного виробництва, в аграрних підприємствах актуальним є використання методів калькулювання витрат. До них належать позамовний, попроцесний та нормативний методи. Позамовний метод застосовується, коли виробництво ведеться за індивідуальними замовленнями, а витрати накопичуються за кожним конкретним замовленням. Попроцесний метод доцільний у випадку масового або серійного виробництва, коли витрати обліковуються за окремими процесами. Нормативний метод

дозволяє контролювати відхилення фактичних витрат від запланованих, що особливо важливо для управління витратами в аграрному секторі.

Використання сучасних інформаційних технологій у бухгалтерському обліку сприяє підвищенню точності оцінки незавершеного виробництва. Автоматизовані системи обліку дозволяють оперативно збирати та аналізувати інформацію про витрати, що забезпечує достовірність даних і сприяє ефективному управлінню ресурсами. Зокрема, ERP-системи допомагають інтегрувати облік витрат із загальною фінансовою звітністю підприємства, що значно спрощує процес оцінки та контролю.

Ще одним важливим аспектом є облік втрат у процесі виробництва. У сільському господарстві можливі природні втрати, зумовлені змінами кліматичних умов, шкідниками або хворобами рослин. Згідно з методичними рекомендаціями, такі втрати слід враховувати при визначенні собівартості незавершеного виробництва, що дозволяє уникнути необґрунтованого завищення фінансових показників.

Наукові дослідження в галузі бухгалтерського обліку підтверджують необхідність удосконалення методів оцінки незавершеного виробництва в аграрних підприємствах. Зокрема, в роботах І. В. Замули та П. М. Кузьмовича наголошується на важливості адаптації міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) до специфіки сільськогосподарського виробництва. Впровадження таких підходів сприяє підвищенню прозорості обліку та полегшує інтеграцію українських підприємств у міжнародний ринок.

Зважаючи на складність процесу оцінки незавершеного виробництва, доцільним є проведення внутрішнього аудиту. Аудиторська перевірка дозволяє виявити можливі помилки у відображенні витрат та оцінці активів, що сприяє підвищенню достовірності фінансової звітності. Крім того, регулярний контроль допомагає запобігти ризикам, пов'язаним із податковими зобов'язаннями підприємства.

У підсумку, ефективна методика оцінки незавершеного виробництва в аграрних підприємствах потребує комплексного підходу. Поєднання традиційних методів оцінки, сучасних інформаційних технологій та інструментів внутрішнього контролю дозволяє підвищити точність обліку витрат. Це, у свою чергу, сприяє прозорості фінансової звітності та прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Іваненко В. О. Методика оцінки незавершеного виробництва на підприємствах ресторанного господарства [Електронний ресурс] / В. О. Іваненко. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/33197/1/Tezy_Ivanenko.pdf.

2. Шмиголь Н. М. Актуальні проблеми та шляхи удосконалення обліку витрат на підприємствах / Н. М. Шмиголь, О. М. Рибалко, П. В. Єременко // Вісник Запорізького національного університету. – 2015. – № 3 (27). – С. 108–114.
3. Проскура К. П. Методичні підходи до розподілу загальновиробничих витрат та їх вплив на рівень податкового навантаження виробничого підприємства [Електронний ресурс] / К. П. Проскура, Л. В. Горбуненко. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5104>.
4. Замула І. В. Теоретичні основи оцінки біологічних активів і сільськогосподарської продукції рослинного походження [Електронний ресурс] / І. В. Замула, П. М. Кузьмович. – Режим доступу: <https://magazine.faaf.org.ua/teoretichni-osnovi-ocinki-biologichnih-aktiviv-i-silskogo-spodarskoi-produkcii-roslinnogo-pohodzhennya.html>.

Abstract: *The methodology for assessing work in progress in agricultural enterprises is considered, in particular, the features of cost accounting and distribution of general production costs. The approaches to assessing biological assets and agricultural products of plant origin that affect the financial reporting of enterprises are analyzed. The current problems of the assessment methodology are outlined and possible ways of its improvement are proposed.*

Key words: *work in progress, agricultural enterprises, cost accounting, agricultural products, financial reporting, assessment methods.*

Науковий керівник:

Усикова О.М.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 657.6 (091)

Теоретичні аспекти обліку зобов'язань за податками і платежами